

Barcelona, 1 abril del 1962

CAC/0401 (1)
UAB

Estimat fill:

El passat dijous, dia 29 de març, vaig tenir la teva carta del 26. Com pots comprovar, mai havien anat tant de pressa.

Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

En primer lloc he de contestar-te -i repetir!- que us esperem amb els braços ben oberts, i que ja no sabriem resignar-nos a perdre aquesta il·lusió, covada des de fa tants anys. Si alguna de les meves cartes, sospesant els pros i els contres del retorn, he dit alguna cosa que ha contrariat els teus sentiments, no ha estat pas amb intenció de ferir-los, ni d'humiliar a la Rosa, ni de perjudicar els nens si n'ó endut per la bona intenció de preveure dificultats, i tractar d'evitar-les, en el que fos possible.

Els teus punts de vista, tant la mare, com en Joan, com jo, els compartim sincerament. Però posat que no es tracta de posar remeis a un mal amb bones intencions, sinó més aviat d'evitar-lo, és millor preveure'l al objecte de seguir el camí menys difícil per a evitar-ne les conseqüències.

Creus tu -i te n'han suggerit la possibilitat-, que el teu cas ha de tenir una sortida legal -o legalitzable-. Es a dir, penses que ha d'existir un terme conciliador entre les lleis mexicanes i les espanyoles... Després d'una curta conversa sobre el tema, amb persona assabentada, he arribat a concloure que si, que existeix aquest terme, i m'adono que ja n'hem parlat, amb tu, abans d'ara. Si tens a mà la meva correspondència veuràs que a mitjans de l'any 1960, a rel de les entrevistes que vaig tenir amb l'Estradé Rodoreda, ja et deia que bigam ho és qui contrau matrimoni amb papers falsos, fent-se passar per solter o vidu. No és pas aquest el teu cas. Però això no vol dir que davant les lleis d'Espanya no pugui tenir derivacions enutjoses. Amb bon tacte, però, amb seny, prudència i bona voluntat, prenent com a base d'arranjament el document que va redactar l'Estradé, assessorat per l'Octavi Saltor, es poden evitar. No oblidis que la mare i jo, ara i adés, hem ajustat la nostra conducta sempre amb mires a obtenir un resultat que satisfaci i convingui a tots.

El més urgent, ara, es despatxar els papers, i, pel que vaig a dir-te sembla que la cosa va endavant.

Ahir, pel matí, un agent de la Policia estigué a casa i tingué una llarga assentada amb la mare. Tractà d'informar-se desde la teva infantesa fins que passares la frontera. I no tenint-ne prou, va dir-li que tenia interès en conèixer el teu fill i en parlar amb mi. Retornà, doncs, a la tarda i sostinguèrem tots tres una conversa que va durar més de dues hores. El primer que ens va sorprendre és que estava molt enterat: tu ne et dius CALDERS y ROSSINYOL, sinó Caldés y Rusiñol, segons els papers de naixença. Quan el "alzamiento", treballaves a la casa Francisco Sans, del Carrer de Santa Madrona. Ets guanyador d'un important premi literari, en català, etc. etc. Es a dir que d'antecedents d'aquesta mena, no n'hi faltaven. Allò que calia escatir, segons l'ofici de la policia de Madrid -que va deixar-nos llegir- es "si habias cometido algun crimen, o cursado denuncias a consecuencia de las cuales hubiesen sufrido muerte, persecución encarcelamiento o daños corporales o materiales personas afectas al Movimiento". No cal dir que el deixarem convenut de què res de tot això no t'afectava, cosa que, per altra part, creia sincerament, tant pels informes que havia tingut dels veïns (el sr. Planas, Dª Enriqueta), com perquè en els arxius de la policia no hi ha cap antecedent que et sigui desfavorable. En acomiadar-se va recomanar-nos que t'aconsellem que, d'arribada, et presentis a "Jefatura" i demanis per ell, tant perquè així està disposat, com per tenir el gust

Barcelona, 1 d'abril del 1962

a P.C.

Full II. B

Calc 10401(2)
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca de Humanitats

d'encaixar amb tu, puix que és afeccionat a la literatura i li plaurà
coneixer't, encara que és "una lástima que siendo tan buen literato no
escriba en castellano" i ens retragué el cas de Tomás Salvador, "orgullo
del cuerpo", "sordo como una tapia, que parece tonto... pero, caray, un
gran escritor".

Demà m'entrevistaré amb el Sr. Sans, per si es dona el cas de que
van a informar-se. Em sembla convenient prevenir-lo. També miraré de veu-
re a en Lujan, cos que no he pogut fer aquesta setmana, a desgrat d'haver
esta dues vegades a DESTINO. No s'hi trobava.

Ja em tindrás al corrent de l'arribada del Sr. Gonzáles Porto, puix
el visitarem en Joan i Jo.

Volia fer més llarga aquesta carta. Però em curteja el temps perquè
aquest matí, malgrat ser diumenge, treballem, per excés de feina. No puc
deixar, però, d'expressar la meva admiració pels guanys obtinguts el 18
mesos pels dibuixos destinats a "Estándares de construcción". Em sembla
quelcom de màgic!... Com deuen ésser els tals dibuixos....

Oblidaba dir que t'informis bé de les possibilitats d'establir-te
definitivament a Espanya, si vens com subdit mexicà. Em penso que no és
un problema insalvable, sobretot si vens protegit per informes favorables
i es té la convicció de que conserves la nacionalitat mexicana per motius
personals, que no tenen res a veure amb la política. També és interessant
que sàpigues si despatxar els papers amb el nom de CALDERS et pot dur com-
plicacions. Segons el policia que ens visità això ha estat un obstacle
que els ha fet nèixer suspicàcies. Ademés CALDERS és un nom que no figura
en els teus papers originals "y podría tratarse de otra persona"

Res més, una abraçada ben forta de part de tots tres.